

Stratejik Güven Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Stratejik Güven Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31171>

Özet

Stratejik Güven Ölçeği, Mehmet Ertuğrul Uçar tarafından 2010 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiş bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, özellikle üniversite öğrencileri ve üniversiteden mezun olmuş bireylerin sahip olduğu **sosyal sermaye** düzeylerini belirlemeye odaklanmaktadır. Ölçek, sosyal ağlar içerisindeki bireylerin belirli amaçlara ulaşmak veya zorluklarla başa çıkmak için birbirlerine duydukları faydacı ve araçsal güveni ölçmeyi amaçlamaktadır.

Ölçek toplam dokuz (9) maddeden oluşmakta olup, herhangi bir alt boyutu bulunmayan tek boyutlu bir yapıyı temsil etmektedir. Derecelendirme, 5'li Likert tipi formatında (1=bana hiç uygun değil - 5=bana tamamen uygun) yapılmaktadır. Yapılan güvenirlik analizinde Cronbach Alfa katsayısı yüksek çıkmıştır (.84), ölçeğin psikometrik açıdan sağlam olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Stratejik Güven, Güven, Sosyal Sermaye, Ölçek Geliştirme, Üniversite Öğrencileri, Psikometri, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Mehmet Ertuğrul UÇAR

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin sosyal çevrelerindeki diğer kişilere (dostlar, tanıdıklar) duydukları **stratejik güven** düzeyini belirlemektir. Bu güven, genellikle kişisel veya kurumsal hedeflere ulaşmada, bilgi paylaşımında veya yardım talep etme süreçlerinde sosyal ilişkilerin bir araç olarak kullanılmasına dayanır.

Stratejik Güven Ölçeği, Dr. Uçar'ın (2010) doktora tez çalışmasında, üniversite öğrencilerinin ve mezunlarının sosyal sermaye düzeylerinin benlik biçimleri ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi amacıyla geliştirilmiştir. Bu bağlamda, stratejik güven, sosyal sermayenin yapısal ve ilişkisel dayanakları ile ölçmede kullanılan kritik bir değişkendir.

Yapı

Stratejik Güven Ölçeği, sosyal psikoloji alanında kritik bir yeri olan **sosyal sermaye** yapısının bir bileşeni olan stratejik güven kavramını ölçmektedir. Stratejik güven, bireylerin sosyal ağları, kişisel veya mesleki fayda sağlamak amacıyla kullandıkları, amaç odaklı güven ilişkilerini ifade eder. Bu yapı, karlılık, fayda beklentisi, yardım alması ve zor durumlarda başkalarına

güvenme yeteneği etrafında şekillenir.

Ölçek, literatürdeki güven kavramının duygusal (affektif) boyutundan ziyade, araçsal (enstrümantal) ve rasyonel fayda temelli boyutuna odaklanmaktadır. Ölçeğin 9 maddesi de bu tek, bütüncül stratejik güven yapısını temsil etmektedir ve bu yönüyle ölçek, sosyal ilişkilerin işlevsel yönünü vurgulamaktadır.

Geçerlik

Orijinal kaynakta ölçeğin geçerlik çalışmaları na dair spesifik istatistiksel değerler (örneğin, yapı geçerliği veya ölçüt bağımlı geçerlik katsayıları) açıkça belirtilmemiştir. Ancak, ölçek bir doktora tezi kapsamında geliştirildiğinden, içerik geçerliği ve yapı geçerliği çalışmaları nın (uzman görüşleri ve faktör analizi yoluyla) yürütüldüğü varsayılmaktadır.

Geliştirme sürecinde, ölçek maddelerinin stratejik güven yapısını ölçme yeteneğinin uzman görüşleri ve istatistiksel analizlerle desteklendiği düşünülmektedir. İlerleyen çalışmalarda, ölçeğin farklı popülasyonlarda ve bağlamlarda geçerliğinin incelenmesi, özellikle de doğrulayıcı faktör analizi (DFA) ile tek faktörlü yapının teyit edilmesi, ölçeğin sağlamlığına katkı olacaktır.

Güvenirlilik

Stratejik Güven Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenilirliği, geliştirme çalışması sırasında detaylı bir analizle incelenmiştir. Yapılan güvenirlik analizi sonucunda elde edilen **Cronbach Alfa katsayısı** 0.84 olarak rapor edilmiştir.

Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, 0.70 üzerindeki katsayılar kabul edilebilir düzeyde güvenilirliği işaret ederken, 0.84'lük bu yüksek değer, ölçeğin maddelerinin ölçülmek istenen yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü ve ölçeğin yüksek düzeyde güvenilir olduğunu göstermektedir. Bu yüksek iç tutarlılık, ölçeğin araştırma amaçları için sağlam bir araç olduğunu teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçek, geliştirme aşamasında elde edilen bulgular doğrultusunda tek boyutlu bir yapıya sahiptir. Toplam 9 maddeden oluşan bu yapı, **faktör analizi** sonucunda herhangi bir alt boyuta ayrılmamıştır. Bu durum, stratejik güvenin tek ve bütüncül bir psikolojik yapı olarak ele alındığını göstermektedir.

Tek faktörlü yapı, ölçeğin uygulamasının ve skorlamasının kolaylığına sağlamaktadır; araştırmacılar, stratejik güven düzeyini tek bir toplam puan üzerinden yorumlayabilirler. Faktör yükleri ve varyans açıklama oranlarına dair spesifik bilgilere orijinal tez çalışması nın

tamamından ulaşılmaz gerekmektedir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Development)

Format: 9 madde ve alt boyutsuz tek faktörlü yapı. Yanlıtlar 5'li Likert tipi bir derecelendirme ile toplanır.

Language Available: Türkçe

Population Group: Yükseköğretim seviyesindeki bireyler.

Age Group: Genç yetişkinlik ve yetişkinlik dönemi (Özellikle üniversite öğrencileri ve mezunlar popülasyonu).

Population Details: Üniversite öğrencilerinin ve mezunlarının sosyal sermaye düzeylerini incelemek amacıyla kullanılmaktadır.

Test Methodology: 5'li **Likert** derecelendirme ölçeği kullanılmaktadır. Ölçekteki cevap seçenekleri şu şekildedir: 1=bana hiç uygun değil - 5=bana tamamen uygun. Ölçekten alınan yüksek puanlar, bireyin sosyal çevresine duyduğu stratejik güvenin yüksek olduğu anlamına gelmektedir.

Anahtar Kelimeler

Stratejik Güven, Sosyal Sermaye, Üniversite, Güvenirlilik Analizi, Psikometrik Özellikler, Likert Tipi Ölçek.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Mevcut kaynakta belirtilmemiştir).

Affiliation Email addresses: ertugrulucar@aksaray.edu.tr

Correspondence Address: Mehmet Ertuğrul UÇAR (Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi).

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2010 yılında doktora tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik çalışmalarda kullanımı için yazarın orijinal tez çalışması (Uçar, 2010) referans gösterilmesi gerekmektedir. Kullanım izinleri ve ücret bilgisi spesifik olarak belirtilmemiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: [stratejik-guven-olcegi-toad.pdf](https://tr-scales.arabpsychology.com/stratejik-guven-olcegi-toad.pdf)

Kaynaklar

Uçar, M.E. (2010). *Üniversite öğrencileri ve üniversiteden mezun olan bireylerin sosyal sermaye düzeylerinin benlik biçimleri ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesi* (Doktora tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tez çalışması için detaylarına Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişilebilir: tez.yok.gov.tr

Stratejik Güven Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way. Ölçek, toplam 9 maddeden oluşmaktadır. Aşağıda örnek maddeler listelenmiştir:

Dostlarımla rahatlıkla bir işe giriyirim.

Bir yardıma ihtiyacım olduysa rahatlıkla dostlarıma ararım.

Bir kuruma işim düştüğünde eğer orada dostum varsa kendimi daha rahat hissederim.

Dostlarıma bana işi düştüğünde elimden geleni yaparım.